

Prikbord: Inzendingen medisch leiderschap

Drs. I. (Inez) van der Ham

Kinderrevalidatiearts en medisch manager Rijndam Revalidatie

Om de ideeën van onze collega's over medisch leiderschap te inventariseren heeft de gastredactie voor dit themanummer een oproep gedaan via de nieuwsbrief. Hieronder treft u een bloemlezing van deze ideeën. Het is mooi dat de VRA leden een mogelijkheid hebben om hun mening te geven via dit 'prikbord'. De redactie vond het boeiend om te lezen hoe verschillend en persoonlijk de reacties zijn. We willen nogmaals iedereen bedanken voor hun bijdrage en inzet!

Medisch leiderschap in de basis medische zorg

Helma Bongers en Ilse van Nes, namens vakgroep revalidatie Sint Maartenskliniek Nijmegen

COVID, vergrijzing en toename comorbiditeit doen ons realiseren dat we steeds vaker geconfronteerd zullen worden met (acuut) zieke patiënten. Ook binnen de revalidatiegeneeskunde. Onze vakgroep anticipeerde hierop door te willen verbeteren in basis medische zorg. We volgden een opleiding 'Vitaal bedreigde patiënt'. Enthousiast geworden is de scholing nu vertaald naar een ziekenhuiseigen programma, jaarlijks verplicht voor alle medisch specialisten binnen ons ziekenhuis. De revalidatie-artsen zijn allen in staat om voor- en achterwachtdiensten te doen, 24/7 ondersteund door de internist. De aan ons toevertrouwde patiënten kunnen rekenen op een adequate behandeling waarbij overplaatsing naar een ander ziekenhuis zelden nodig is.

Wat is medisch leiderschap?

Evelien Jansen, revalidatiearts Basalt Leiden

Medisch leiderschap is:

Meer dan de optelsom der delen
Oog hebben voor ieders aandeel

De arts tussen de leiders zijn
De leider in je artsenteam naar boven halen

Opstaan waar het nodig is
Blijven zitten waar het wenselijk is

Het zenden van de vele mogelijkheden
Het ontvangen van goede ideeën

Samenspraak vinden voor een besluit
Tegenspraak ontvangen om scherp te blijven

Je mondkapje dragen volgens protocol
Je mondkapje laten zakken bij menselijke kwetsbaarheid

Complexiteit simpel maken
Authenticiteit niet complex doen lijken

Inspiratie opdoen in een kinderboekje over tegenstellingen
De alles-arts

Veranderdokter

*Josemiek Pesch-Batenburg, revalidatiearts,
medisch directeur Medinello*

Ik ben een gepassioneerde veranderdokter en dit is mijn tip over leiderschap: Kies drie leiderschapswaarden en verken je professionele identiteit, jouw specifieke kleur; 'Ken jezelf' zei Socrates!

Mijn waarden:

Variatie: Ik beoefen de kunst te veranderen, 'beteren', te bewegen tussen zelf - anderen, structuur - vrijheid, actie - reflectie, snelheid - vertraging, hard - zacht.

Gezamenlijkheid: Ik zet me in voor collectief leren, voor dialoog voeren vanuit respect, authenticiteit en diversiteit.

Resultaat: Ik wil ontwikkelen vanuit visie, ruimte maken voor persoonlijke verhalen en emoties, integriteit en verbinding bevorderen. Goed leiderschap en goed werk neerzetten; excellent, ethisch verantwoord en energieverrijkend.

Onze uitdaging: multidisciplinair samenwerken aan gedeelde gezondheids(zorg)ambities!

Bronnen

De 10 universele waarden van Shalom Schwartz, 1992.

Ruijters MCP. Queeste naar goed werk, 2018.

Ruijters MCP, Luin GEA van, Wortelboer FQC. Mijn Binnenste Buiten, Werken aan je professionele identiteit, 2018.

Leergang medisch leiderschap

Annique Priesterbach, revalidatiearts MRC Doorn

Tijdens mijn opleiding volgde ik een leergang 'Medisch leiderschap'. We werkten aan persoonlijk leiderschap en visieontwikkeling, bijvoorbeeld met een persoonlijk *powerboard*; een collage op basis van je eigen waarden en krachten. We leerden verschillende niveaus van luisteren te herkennen en kregen inzicht in onze interne 'saboteurs': belemmerende overtuigingen die je beperken in de samenwerking met anderen. Op het laatst presenteerden we onze ambities voor verbetering van de zorg. Samen met VRA en Revalidatie Nederland organiseerde ik een workshop op het VRA Colloquium 2021 *Dilemma's in de revalidatiegeneeskunde: samenwerking tussen artsen en bestuurders*. Ik gaf het aios-stokje door en nu staat er een mooie vervolgworkshop op het programma!

Motiveren en kaders stellen

Nikita van Schijndel, revalidatiearts Klimmendaal

Medisch leiderschap betekent voor mij een combinatie van inhoudelijke bekwaamheid en menselijkheid, waarbij je staat voor de visie die je hebt en deze samen met anderen tot een praktisch uitvoerbare taak maakt. Je motiveert, stimuleert maar bent ook duidelijk. Een voorbeeld van een medisch leider vind ik mijn collega die heeft uitgezocht hoe ze goede zorg in een financieel gezond plaatje kan krijgen en dit gedeeld met haar werkgroep, en haar mede-ziekenhuiscollega's. Ze is benaderbaar, ze motiveert, maar stelt ook duidelijke kaders. Ze geeft je daarnaast het vertrouwen dat je zelf medisch-inhoudelijk de beste keus mag maken, ook al is dat financieel minder gunstig.

Voorop lopen

Prof. dr. Henk Stam, emeritus hoogleraar revalidatiegeneeskunde Erasmus MC

Voor mij is leiderschap sterk verbonden met noties als voorop lopen, initiatief nemen en desnoods tegen de stroom inroeien.

In mijn carrière heb ik voorbeelden zoals:

- De oprichting van het tijdschrift J Rehabilitation Sciences in de jaren tachtig (tegen het advies van VRA bestuur).
 - Het starten van halfjaarlijkse toetsen in Rotterdam (tegen de zin van de andere opleider en nu volledig geaccepteerd in Nederland).
 - De start van de samenwerking met Rijndam in 2013 (tegen de zin van mijn medische staf).
- Leiderschap is dus het verdedigen van een controversieel standpunt, het luisteren naar tegenargumenten en ten slotte een beslissing nemen en de plannen uitvoeren. Uiteraard niet voor jezelf, maar omdat je de diepe overtuiging hebt dat jouw beslissing de juiste is voor de ontwikkeling van de revalidatiegeneeskunde.

Ons vakgebied nu beter op de kaart

Ebru Mumcu, aios revalidatiegeneeskunde OOR AMC

Er zijn verschillende momenten tijdens mijn opleiding waarop ik professioneel leiderschap heb getoond, en ik heb ons vakgebied beter op de kaart gezet. Als aios heb ik de regie genomen bij het opzetten van een pilot voor het project 'Coschappen buiten de muren van het ziekenhuis' van de faculteit Geneeskunde van de Vrije Universiteit Amsterdam. Bij deze pilot hebben vier studenten binnen hun reguliere coschappen kindergeneeskunde één week meegedraaid op de afdeling kinderrevalidatie van Reade, waarbij de coassistenten een divers programma hebben gekregen. De ervaringen waren vanuit alle partijen positief, met als resultaat dat wij vanaf 2022 regelmatig een coassistent zullen verwelkomen. Al met al een geslaagde pilot en een goede kans om ons mooie vakgebied uit te dragen aan toekomstige artsen.

